

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 421/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti TOMIRTECH, s. r. o., Demänovská 867, Liptovský Mikuláš, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Aequitas s. r. o., Dolná 19, Banská Bystrica, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Jaroslav Lovašš, vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline a jeho uznesením sp. zn. 13 Ncb 16/2014 z 8. januára 2015, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uznesením sp. zn. 1 Obdo 22/2015 z 19. mája 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti TOMIRTECH, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. septembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti TOMIRTECH, s. r. o. (ďalej len

„sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením sp. zn. 13 Ncb 16/2014 z 8. januára 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“), ako i postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a jeho uznesením sp. zn. 1 Obdo 22/2015 z 19. mája 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v právnom postavení žalovanej v pôvodnom konaní Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) vedenom pod sp. zn. 19 Cb 18/2014 o zaplatenie 120 351,89 eur s príslušenstvom namietala 16. októbra 2014 miestnu nepríslušnosť okresného súdu z dôvodu, že žalobca v podanej žalobe „... *neuviedol v obvode ktorého súdu došlo ku skutočnosti zakladajúcej právo na náhradu škody, čím... žiadnym spôsobom nedokladoval výber miestnej príslušnosti Okresného súdu Žiar nad Hronom. Vo veci tak nie je daná miestna príslušnosť Okresného súdu Žiar nad Hronom. Sťažovateľ pritom vychádzal z rozhodnutia Najvyššieho súdu SSR číslo 1 Cz 6/75 zo dňa 22.01.1975 (R 29/1976), podľa ktorého pre príslušnosť súdu, ktorý je na konanie príslušný popri všeobecnom súde odporcu podľa ustanovenia § 87 písm. b) OSP, je rozhodujúce, či navrhovateľ uviedol v návrhu (v konaní) skutočnosti, ktoré dokladajú túto na výber danú príslušnosť, nie však, či sa tejto príslušnosti výslovne dovoľáva.*

Sťažovateľ ďalej argumentoval aj tou skutočnosťou, že žalobca v podanej žalobe uplatňuje voči sťažovateľovi... aj nárok na vrátenie kúpnej ceny, o ktorom je podľa § 84 v spojení s § 85 ods. 4 OSP miestne príslušný rozhodovať výlučne všeobecný súd odporcu. Okresný súd Žiar nad Hronom preto podľa názoru sťažovateľa nie je príslušný rozhodovať o nároku na vrátenie kúpnej ceny.“. Keďže okresný súd vyhovel vznesenej námietke sťažovateľky, upovedomením o postúpení veci z 5. novembra 2014 jej oznámil postúpenie veci na Okresný súd Liptovský Mikuláš.

Po podaní námietok voči postúpeniu veci zo strany žalobcu „... *Okresný súd Liptovský Mikuláš nesúhlasil s postúpením veci a predložil vec na rozhodnutie Krajskému*

súdu v Žiline ako nadriadenému súdu príslušnému na rozhodnutie. Krajský súd v Žiline vo veci rozhodol uznesením sp. zn. 13 Ncb 16/2014 a to tak, že miestne príslušným súdom na prejednanie vo veci je Okresný súd Žiar nad Hronom.“.

3. Sťažovateľka ďalej s poukazom na rozhodovaciu prax ústavného súdu, ako i Európskeho súdu pre ľudské práva uvádza: „... dňa 09.02.2015 podal sťažovateľ dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, nakoľko podľa názoru sťažovateľa mu bola v súlade s ustanovením § 237 ods. 1 písm. f) OSP odňatá možnosť konať pred súdom. Sťažovateľ dovolanie odôvodnil predovšetkým tým, že tak Okresný súd Liptovský Mikuláš, ako aj Krajský súd v Žiline neposlal sťažovateľovi ako žalovanému výzvu na vyjadrenie sa k námietke žalobcu týkajúcej sa postúpenia veci na Okresný súd Liptovský Mikuláš a neposlal mu ani len samotné podané námietky, čím zo strany súdov došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie v súlade s čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP...

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 1 Obdo 22/2015 vydal dňa 19.05.2015 uznesenie o zastavení konania z dôvodu funkčnej nepríslušnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rozhodovanie vo veci. Predmetné uznesenie bolo sťažovateľovi doručené prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu dňa 10.07.2015...

Nakoľko v súlade s § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov platí, že zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde, v predmetnej veci sa po riadnom vznesení námietky miestnej príslušnosti Okresného súdu Žiar nad Hronom, zákonným sudcom stal sudca Okresného súdu Liptovský Mikuláš. Akékoľvek konanie Okresného súdu Žiar nad Hronom pritom spôsobí, že vo veci bude konať a rozhodovať nezákonný sudca, čo bude viesť k porušeniu ústavného práva Sťažovateľa garantovaného v čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, t. j. práva na zákonného sudcu...

Krajský súd v Žiline sa v rozhodnutí sp. zn. 13 Ncb 16/2014 vôbec nevysporiadal so skutočnosťami uvedenými v sťažovateľovej námietke miestnej nepríslušnosti. V rozhodnutí krajského súdu chýba akékoľvek zdôvodnenie, prečo mal za preukázané, že

skutočnosti zakladajúce miestnu príslušnosť Okresného súdu Žiar nad Hronom sa v žalobe nachádzajú a to napriek tomu, že v nej absentujú, resp. ktoré skutočnosti považuje za skutočnosti preukazujúce odôvodnenie miestnej príslušnosti Okresného súdu Žiar nad Hronom. Uvedené skutočnosť zakladá arbitrárnosť rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Ncb 16/2014 a zároveň je táto svojvoľnosť Krajského súdu v Žiline pri rozhodovaní veci vedenej Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 13 Ncb 16/2014 porušením práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces...“

4. S ohľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo konaním Krajského súdu v Žiline vedenom pod sp. zn. 13 Ncb 16/2014 a konaním Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo 22/2015 porušené.

Rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Ncb 16/2014 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 22/2015 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline je povinný do jedného mesiaca odo dňa doručenia nálezu zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 808,75 EUR s DPH.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. V rámci predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd skúma všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Zaoberá sa teda okrem iného aj včasnosťou podania posudzovanej sťažnosti.

8. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

9. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho bolo splnomocnenému zástupcovi sťažovateľky doručené 10. júla 2015 (bod 3). Sťažnosť proti

nemu sťažovateľka doručila ústavnému súdu 9. septembra 2015. Z uvedených skutočností sa na prvý pohľad javí, že lehota na podanie sťažnosti bola dodržaná. Ústavný súd v súlade s ustálenou judikatúrou inšpirovanou právnymi závermi Európskeho súdu pre ľudské práva, napr. rozsudkom z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54, podľa ktorej v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, poznamenáva, že lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde je v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010).

Citovaná judikatúra je uplatniteľná v tých prípadoch, keď právomoc dovolacieho (najvyššieho) súdu preskúmať odvolacie rozhodnutie má legálny základ v procesnom predpise [Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“)]. Inými slovami, aplikovať zásadu zachovania lehoty na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodu podaného dovolania možno len vtedy, ak právomoc dovolacieho súdu posúdiť splnenie podmienok prípustnosti (zakotvených v § 237 až § 239 OSP) podaného mimoriadneho opravného prostriedku má vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu zákonný základ.

10. V zmysle dikcie ustanovenia § 236 ods. 1 OSP možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, alebo účastník postúpenie namieta do 15 dní od doručenia upovedomenia o postúpení, predloží vec na rozhodnutie svojmu nadriadenému súdu; jeho rozhodnutím je viazaný aj súd, ktorému má byť vec podľa rozhodnutia nadriadeného súdu postúpená. Nadriadený súd rozhodne do 30 dní od predloženia veci (§ 105 ods. 3 OSP).

Podľa § 10 ods. 1 a 2 OSP krajské sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov. O odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje najvyšší súd.

11. V kontexte citovaných ustanovení (bod 10) ústavný súd zdôrazňuje, že rozhodovanie krajského súdu o miestnej príslušnosti na konanie vo veci v zmysle ustanovenia § 105 ods. 3 OSP nemožno v žiadnom prípade stotožňovať s rozhodovaním krajského súdu ako súdu odvolacieho (§ 10 ods. 1 OSP v spojení s § 201 a nasl. OSP).

Predpokladom postupu podľa § 236 a nasl. OSP je existencia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté v inštančnom konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa v rámci prípustných riadnych opravných prostriedkov. Rozhodnutie krajského súdu o miestnej príslušnosti okresného súdu na konanie je síce rozhodnutím konečným, avšak ide o rozhodnutie vynesené mimo rámca inštančného postupu, v prípade ktorého krajský súd nerozhoduje ani ako súd prvého stupňa, ani ako súd druhého stupňa. Proti takémuto rozhodnutiu nie sú potom zo zákona pripustené žiadne opravné prostriedky a v prípade takéhoto rozhodnutia neexistuje ani žiaden funkčne príslušný súd, ktorý by mohol o takomto neprípustnom opravnom prostriedku rozhodnúť.

12. Keďže teda najvyšší súd bol funkčne nepríslušný na konanie o dovolaní podanom proti rozhodnutiu krajského súdu o miestnej príslušnosti okresného súdu na konanie, tomu správne zodpovedal i výrok a odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorý uznesením sp. zn. 1 Obdo 22/2015 z 19. mája 2015 konanie sťažovateľky o dovolaní zastavil pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania podľa § 243c OSP v spojení s § 104 ods. 1 OSP.

13. V nadväznosti na ustálenú judikatúru, podľa ktorej sa v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy zachováva, ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach posudzovaného prípadu sťažovateľkino dovolanie podané osobou práva znalou - splnomocneným zástupcom

sťažovateľky - nepredstavovalo prostriedok spôsobilý zabezpečiť ochranu jej práv, najvyšší súd nedisponoval právomocou preskúmať ani len jeho procesnú prípustnosť z hľadísk vymenovaných v § 237 až § 239 OSP, čo napokon viedlo k tomu, že ho najvyšší súd neodmietol ako procesne neprípustný, ale konanie o ňom zastavil.

14. V podmienkach aktuálnej právnej úpravy teda sťažovateľka namiesto účinného prostriedku ochrany svojich základných práv, ktorým bola sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, využila iný prostriedok, ktorého podanie však nemalo potrebný legálny základ. Neunesenie procesnej zodpovednosti sťažovateľky za kvalitu ochrany svojich hmotných práv nemôže nahrádzať doterajšou judikatúrou sformulovaná zásada zachovania lehoty na podanie sťažnosti v prípade podaného mimoriadneho opravného prostriedku, pretože v popísaných okolnostiach by takýto postup znamenal úplnú benevolenciu ústavného súdu pri posudzovaní splnenia procesných predpokladov na konanie o sťažnosti podanej zjavne po uplynutí dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti napadnutého rozhodnutia (III. ÚS 516/2013).

Vzhľadom na uvedené a skutočnosť, že sťažovateľka podala dovolanie 9. februára 2015 (a teda napadnuté uznesenie krajského súdu muselo byť logicky právoplatné už predtým) a sťažovateľkina sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 9. septembra 2015 (bod 1), bolo potrebné sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako oneskorene podanú.

15. Vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo 22/2015 z 19. mája 2015 ústavný súd konštatuje, že v danom prípade najvyšší súd ako dovolací súd rozhodoval o dovolaní sťažovateľky proti rozhodnutiu krajského súdu sp. zn. 13 Ncb 16/2014 z 8. januára 2015 o miestnej príslušnosti okresného súdu na konanie. Za daných okolností najvyšší súd postupoval správne, ak konanie o dovolaní sťažovateľky s poukazom na dikciu ustanovenia § 246c OSP v spojitosti s § 104 ods. 1 OSP zastavil.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažovateľkinu sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Ústavný súd v závere poznamenáva, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je ani arbitrárne a ani zjavne neodôvodnené, pričom sťažovateľka podľa názoru ústavného súdu neuviedla žiadne ústavne významné argumenty, ktoré by spochybňovali správnosť a zákonnosť rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo 22/2015 z 19. mája 2015 o zastavení dovolacieho konania.

Pokiaľ sťažovateľka poukazovala na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade Trančíková proti Slovenskej republike z 13. 1. 2015, tento síce mohla namietat v kontexte napadnutého uznesenia krajského súdu (nie však v kontexte napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorý nemal právomoc v tejto veci rozhodnúť), avšak ústavný súd sa ním pre oneskorenosť podanej ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu nemohol zaoberať, keďže lehota na podanie ústavnej sťažnosti je obligatórna a jej zmeškanie zákon o ústavnom súde neumožňuje odpustiť.

17. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, nepovažoval už ústavný súd za dôvodné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2015